АТЫРДЬАХ ЫЙА—УДАРНАЙ ЫЙ—ОТТООҺУНҺА БЫҺААРЫЫЛААХ ЫЙ!

БАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИИДАРА, ХОЛБОҺУҢ!

САҺА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААҐЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОН ДЬАҐЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

1931 сыл алтынныы 15 күнүттэн тахсар | № 96 (4207) | 1972 сыл, Атырдьах ыйын 10 күнэ ЧЭППИЭР | Сыаната 2 харчы

ДЬИКСИНИИЛЭЭХ БАЛАҺЫАННЬА

И. П. ЛИСТИКОВ,
ССКП райкомун бастаны секретара

Икки юбилейдаах сылга ороЙуон кииннэр общественнай 17100 тобо ыпах. 11 тыһыынча сылгы уонна 7000 кэриҥэ кэтэх ыпах суөйүлэри ыла таһаарыы соруга турар.

Общественнай уонна катах сүөһүгэ оттоохун бастакы бинир ыйа түмүктэнэ. **Оттоохун хаамыыта адьас маптах!** Быйыл бийиги ороЙуоммутугар, уопсайынан Саха сиригэр үрдүнэн сүөһү аҥылыгын баланнаһыгар обуобай түгэнэрдээх саас, сайын буолла. Ону учуоттаан, республика барыы үлэһиттэриҥэр туһалаан ССКП өбкөла уонна Саха АССР Министрдэрин Совета быыстыы сайын үсүлүөбүйэлэригэр барыы бүттүүн күүһүнэн турунан эрэ сүөһү аҥылыгын дэлэгэй сайпаһын бэлэмнэххэ сөп, рабочайдар, колхозчылахтар ходуһаҕа ыахтан от үлэтигэр көмөҥ оҥоруох диэн ыгырыы таһаардылар. Колхозтарга уонна совхозтарга оттоохуҥа тастыр көмөҥ күүһүрдэр сыалтан республикаҕа икки штаб тэриллибэ.

Оттоохун бинир ыйын түмүгүнэн, эбэтэр атырдьах ыйын 7 күнүнээҕи турутунан ороЙуон хаһаайыстыбалара **баара-суоҕа 9160 тонна оту кэбиһэн, оттуур былаанныарын 23-2 эрэ бырыһыан толордулар**, бу былырыынны туһаннаах кэмҥэ кытта тэҥнэтэхха **икки тогуя аҕыйах**, баччаанта диэри ороЙуон хас бириҥдии отчута 5 тонна оту ылыллыан оттуу илик, маннык балаҺыанньаны кими урут билбэт этэ.

Саасы этто ыаммыы, ардаҕа суох, от хойутаан үүнэ диэн саалаттан өпкө наһаа хойутаан киирэн баран, куоттарбыт, сүүйтэрбит көмүс бирчэҕэни ситиһэр гына үлэ этимин тургэтэтэр, бириҥдии үлэһиккэ үлэ оҥорон таһаарыытын үрдэтэр гына сүһэл быһаччы тэриллэр дьаһаллары олохтоох партийнай тэриллэлэр, хаһаайыстыбалар салайаччылара буолуох быыстаныгыс ыллылар.

От үүнүүтэ маҥаҕын үрдүнэн, «кэннинии ардахтар кэмиэлбүөхтэрэ», «ходуһабыт кыах» диэн бөҕөх саманан уоскуйан олорор бириҥдьиирдэр, салайаччылар баалар, итинник бэйэни алдьыганыы настроениста сорох колхахтарга уонна совхоз рабочайдарытар иннэ.

Оттон адьас дьиксиниэн, ороЙуон бары сүрүн ходуһалара карийдаан бүппүттэриэн сыанаалаатахха, Таатта, Гүөмэ, Хонду сүрүн алаастарын үүнүүлэрэ мөлтөх, эйбэх сирин аҥыма диэтэ, сылгы уорэ тэбилтэ. Аммаа хочолоруун үүнүүтэ эмиэ мөлтөх.

Дьэ ол да иннин ходуһаны кэҥэтэр, былаанныах отту оттуур сыалтан Калинин, Карл Маркс аатларынан колхозтар Аммаа өрүс сүнньүгэр бириҥдии, Аммаа үөгүөр үрэхтэриэ—Атыыр үрэҕэр уонна Кинбилдьиэ бириҥдии илии звеноларын ыытыллыаттылар, эрдэликтэр Халааныга, сылгалар Мыылаҕа киирэн оттуу сылдьыллар.

Үүс оттуур звеноларга биллиэн даҕаны үлэ тэрээҥнэ мөлтөх. Сорох механизированнай звеноларга бириҥмэтигэр умуллыыннаа, саппаас чаастарынан хаалчыллыыттар. Коло звеноларыгар солбуллаһын аттар тиийбэттэр. **Сорох сирдэргэ үлэ ритмэ тутуһуллубат.**

Оттоохун тэрээҥнигэр уларан итэҕэспитинэн аастыт ардахтары бэлэмэ суох көрсөн, олорон биэрбиппит буолла. **Ардах кэмигэр туустаан, аргыыаан кэбиһии, уу отун ороһуун**, сүөһүгэ эбии аҥылыгы бэлэмнэһии үлэлэрэ олох да ыытыллыбатылар.

Бинир сүрүн итэҕэспитинэн баччаанта диэри **бинир да тонна сенаж угулла илигэ, силаастаах 836 тоннаҕа тиийбэт**, былаан 16,6 бырыһыан туолбута буолар. Быйыл сир лайы илии сирэ үүнэ, ол гынан баран сорох сирдэргэ наһаа техникаҕа сигэнэн, илии сирин оттуурга, быйылгы сайын ураҕыгын учуоттаан, суолта ситэ бэриллэ илик.

Хас бириҥдии хаһаайыстыба, партийнай тэриллэлэр оттоохун бинир ыйдаах түмүгүн учуутайдык ырыгыллаан, дьүүллэһэн, чахчы дьиксиниилээх хаалыы буолбутун бэлиэтээн миэстэтигэр тахсыбыт итэҕэстэри быһаччы туоратар дьаһаллары ылыахтыахтар.

Оройуоннааҕы партийнай тэриллэ, оройуон барыы үлэһиттэрин бойобуой соруктарынан 1972—73 сс. общественнай сүөһү ыстыгар государственнай былаанныаах сүөһүнү толору ин-

(Бүтүүтүн 2 стр. кер.)

БУКА БАРЫ СУБУОТУННЬУКТАРГА!

ОРОЙУОН КИИННИН ПРОМЫШЛЕННАЙ ТЭРИЛТЭЛЭРИН ҮЛЭҺИТТЭРИГЭР АТЫРДЬАХ ЫЙЫН 11, 12, 13 КҮННЭРИГЭР УОННА ОНТОН АТЫН ТЭРИЛТЭЛЭРГЭ АТЫРДЬАХ ЫЙЫН 14—18 КҮННЭРИГЭР—5 КҮН ОТТООҺУНҺА МААССАБАЙ СУБУОТУННЬУКТАР.

УДАРНАЙ ЫЙ СУБУОТУННЬУКТАРЫГАР БУКА БАРЫ АКТИВНАЙДЫК КЫТТЫАБЫҢ!

Ударнай ый бастакы недиэлэтигэр ороЙуон хаһаайыстыбалара сылгаҕа от 12,5 бырыһыанын оттоотулар. Субуруускай аатынан совхозка, Эрилик Эристинин Ленин аатынан колхозтарга оттоохун тэтимнээхтик барда. Ол эрээри уопсай тэтим биллигин да бастаан. Аастыт сылларга биэс хонукка ороЙуон үрдүнэн 5200 тонна оту кэбиһэр буоллахпытына, атырдьах ыйын бастакы недиэлэтигэр 4914 тоннаны эрэ оттоотубут. Эбэх от ходуһаларга бүгүлүнэн олорор. Онон тэтаан күүһүрдэр иннин бары күүһү уурахха.

Атырдьах ыйын 21 күнүгэр оттоохуҥна республикаҕа социалистическай куоталаһыы бастакы түмүта тахсар. Итти түмүгэ кинн ороЙуоннар болохтоох-ниннки кэккэҕэ киирэр иннин райсовет исполкома оттоохуҥна **атырдьах ыйын 11, 12, 13 күннэрин ороЙуон киинин промышленнай тэриллэлэрин үлэһиттэригэр уонна онтон атын тэриллэлэргэ кэлэр недиэлэни (атырдьах ыйын 14—18 күннэрин) ороЙуон үрдүнэн ударнай курдуннэрэ субуотуннньуктар күннэринэн биллэрдэ.**

Буолары турар субуотуннньуктарга активнайдык кыттыаҥ!

БОЧУОТ ДУОСКАТА

Атырдьах ыйын 7 күнүнээҕи турутунан сүөһү аҥылыгын бэлэмнэнэрэ ороЙуон үрдүнэн ыытыллар социалистическай куоталаһыыга үрдүк көрдөрүүнү ситиспит маннык хаһаайыстыбалар, отделениелар (бириҥэдэлэр), звеноолар ОРОЙУОННААҐЫ БОЧУОТ ДУОСКАТЫГАР таһаарылаллар:

Эрилик Эристинин аатынан колхоз (бырабыыталыыстаах председателэ таб. Филиппов Р. А., партхоз секретара таб. Степанов С. Т.) 2820 тонна оту кэбиһэн сылгаҕа сылгаҕа быыстанан 26,1 бырыһыан толорбутун ыйда.

Субуруускай аатынан совхоз **Болтокотообу отделениета** (управляющай таб. Листиков А. И., партийнай тэриллэ секретара таб. Игнатьев В. К., профсоюз месткомун председателэ таб. Новгородов Г. С.) оттоохуҥна сылгаҕа быыстанан 35,4 бырыһыан толорбутун ыйда.

ТОЛОРУ МЕХАНИЗИРОВАННАЯ ЗВЕНОЛАРТАН

Попов Е. Е.—Субуруускай аатынан совхоз Болтокотообу отделениета—бириҥдии кэбиһэн 32,5 тоннаны,

Егоров Д. Д.—Субуруускай аатынан совхоз Солонцовкаҕа отделениета—бириҥдии кэбиһэн 31,2 тоннаны оттообутуттан ыйда.

КОЛО ЗВЕНОЛАРЫТТАН

Павлов В. Х.—Ленин аатынан колхоз—графиктан 102,5 бырыһыан,

Толстоухов В. Р.—Эрилик Эристинин аатынан колхоз—графиктан 101 бырыһыан толорбуттарын ыйда.

Сивалищев В. П.—Субуруускай аатынан совхоз Болтокотообу отделениета—бириҥ кэбиһэн 15,3 тоннаны.

Тарабукин В. Е.—Эрилик Эристинин аатынан колхоз үөрэнээччилэрин звеноҕа—бириҥ кэбиһэн 9,6 тоннаны оттообуттарын ыйда.

ГРАФИККА ҮС ЗВЕНО КИИРДЭ

Республика үрдүнэн биллэриллибит от үлэтигэр ударнай ый бастакы күннэрин түмүктэриннэн Ленин аатынан колхоз үс звенота графиктарыгар киирдилэр. Бу ыйа 7 күнүнээҕи турутунан Мындаанайы учаастагын Павлов В. Х. салайаччылаах колонна оттуур звенота 1250 центнери кэбиһэн графиктан 102,5 бырыһыан толордо.

ОроЙуонна ыытыллыахтаах Одьуулуунаҕы 13 №-дээх СНТУ коллектива 400 центнери кэбиһан графиктан 174 бырыһыан толорон тылыгар эрдэлээхтик турар ыйдар.

Оскуола оҕолоруттан тэриллибит Матвеев С. А. салайаччылаах Таатта үрэҕэр оттуур звеноо 280 центнер оту кэбиһэн графиктан 152 бырыһыан толорон үчүгэй көрдөрүүнү ситиспэт.

А. СИВЦЕВ.

Студеннар звенолара бастаан иҥэллэр

КЫТААНАХ. Коммунист Окошников Н. Г. звеноводтаах Саха государственнай университетын студеннара атырдьах ыйын 5 күнүгэр графиктарын 151,5 бырыһыан толордулар. Кинилэр 40 тонна оту оттуурга ылыммыт абэнэотэлистибэлэрин хайы-үйэгэ 13 тоннаннан ыарылар, эбэтэр 132,5 бырыһыан толордулар.

Звено хас бириҥдии кэбиһиллэр 4-4 тонна оту кэбиһэн чемпионнуу. Онон социалистическай куоталаһыыга отделение үрдүнэн бастаанныр 30 кг этинэн бириҥмийэлэниллэр. Биллиэн студеннар барыта 80 тонна оту оттуурга соруктаах салгыы кохтуох үлэлэри ыалдьыллар.

x x x

Барашков Р. И. звеноводтаах звеноҕун отчуттара Окошников Н. Г. студенческай звеноҕун кытта социалистическай куоталаһыыга киирдилэр. Кинилэр бириҥдии кэбиһиллэриэгэр 4-түү тоннаны оттоотулар.

Бу 13 кэбиллэх звенора биэс студентка кыргыттар үлэлэн кыһаныыллаахтык оттуулар. Ол курдук Февронин Коротова, Зоя Павлова, Марфа Петрова, Светлана Наумова уонна Валентина Федорова илии хотуурунан охсон күүйэллэр, мунньаллар.

Студеннар кэлэҥэх үөнна таһаарыыларын үлэлэрэ отделение оттоохуну ситиһиилээхтик ыытыытыгар улахан күүһүнэн уонна көмөнөн буолар.

А. МАКАРОВ.
отделение управляющайа.

ороЙуон колхозтарыгар уонна совхоһугар оттоохун атырдьах ыйын 7 күнүнээҕи турутунан сводката

Хаһаайыстыбалар аатыттан	Үлэлиир звеноолар	Звеноолар: толору мех	мех эмэгэрдэлэ	кэлэ	илии	Оҕуруу гектар	Мунньуу гектар	Кэбиһэн тонна	Графиктан %	Сенаж тонна: график	туолаа	Силос тонна: график	туолаа
Ленин	373	4	2	8	3	4231	3566	1400	45,4	580	—	780	—
Эрилик Эристинин	555	—	11	12	4	6190	5586	2620	56,7	840	—	1380	436
Калинин	148	2	1	4	3	2182	1755	609	32,8	340	—	480	—
Карл Маркс	205	—	2	4	4	1548	1568	605	34,6	340	—	400	10
Субуруускай совхоз	725	6	6	11	20	7646	6449	3725	49,4	1330	—	2000	390
ОроЙуон үрдүнэн	2006	12	22	42	31	22117	18923	9159	47,7	3430	—	5040	836

ДЬИКСИНИИЛЭЭХ БАЛАҺЫАННЬА

(Бутүүтэ. Иннин 1 стр. көр)

тиннин хаачыйыы буолар.

ССКП райкомун бюроната биллэрин нүүдүк оттоһуун хаамыытын дьүүллэһэн баран атырдьах ыйын сүөһү аһылыгын бөлөмнөөбүнүгэ ударнай ыйынан бихлэрдэ.

Ударнай ый саскыт 7 күнүгэр (1. VIII—7. VIII) баара-суола 4914 тонна оту көбөстөбит, **ити аҕыс кыра!**

Оттоһуунга хаһаайыстыбалартан сезонналары оттуур быладыын 26 бырыыпаа толорон Эрилик Эристиин аатынан колхоз (бырабылаанньа председателэ таб. Филиппов Р. А., партком секретара таб. Степанов С. Г.) иккки ыйдар оттон учаастактартан оройуон трудыын ыытарылаах совхоз Болтоногоосу отделениета (управляющай таб. Листиков А. И., партбюра секретара таб. Игнатьев Н. Н.) 1000 тонна оту кэбиһан бастаата, бу отделение оттуур эбэһээлистэбэтин үстэ биирдии толордо. Ласпыт сэттэ хонукка 525 тонна оту кэбиста.

Механизированнай звенолартан үчүгэй түмүгү Болтоногоо таб. Попов Е. Е. звенота биирдии киһитигэр 32,5 тонна, Мырылаба таб. Егоров Д. Д. звенота биирдии киһиэхэ 31,2 тонна оту оттоонор ситиһэ иһэллэр.

Кёлө звеноларытан Болтоногоо таб. Седалищев В. П. звенота биирдии чилиэнигэр 15,3 тонна оту кэбиһан оройуонга бастаан иһэр. Ленин аатынан колхозтан таб. Павлов В. Х., Эрилик Эристиин аатынан колхозтан таб. Толстоухов В.Р. звенолара графиккы кыгдылэр.

Оройуон үрдүнэн ыытыллыбыт субуотунньуктарга оройуон барыы шефтээх тэриллэриттэн ыытарылаах Одьулуунньары СПТУ (директор таб. Плетников С. И.) райсовх, райсовет, Чурапчыгаары туруу учаастагын коллективтара, о.д.а. коллективтар активнайдык ыытыннылар, элбэх кемнэр онордулар.

Ударнай ый соруктарыгар Калинин аатынан колхоз (бырабылаанньа председателэ солбуйааччы таб. Иванов Н. Д., партком секретара таб. Окопешников М. С.), Карл Маркс аатынан колхоз (бырабылаанньа председателэ таб. Лыткин В. С., партбюра секретара таб. Баранов Д. Ф.) наһаа мөлтөхтүк, тэрийиэ суох ыытыллыбыттар. Оттоон 15 эрэ бырыыпаа оттоон, күнүүннүк толорон иһэллэр.

Хаалбыт кэмнэ оттоһуунга биһиги барыбыт сорукпутунан буоллаллар:

БАСТАТАН ТУРАН, хас биирдии хаһаайаччы, оройуон үлэһит киһитэ дьиҥчахчы **быйылгы оттоһуунга дьиксиниилэх балаһыанньа үөскээбитин быһаарыылаах-былдьаһыктаах күннэр тирэппиттэрин ийдүөх туһугар!** «Оттообуисуйуу», «дьыл ардэ, бириэмэ баар, халлаан бөлөрдөҥнэ оттуохпут» диэн үлэһиттэри үлэҕэ күүрүнэт буолуунуу, холкутуйуу, сиэрэ суох дьарыктыйыы настроениэтин бүтүүтү бүлгүрүтүөхха.

ИККИЭЭННЭН, ударнай ый соруктарын толоруох иннинэ **эбэтэр атырдьах ыйын 28 күнүгэр диэри оттоһуун графигар киирэр иннинэ,** туох-баар барыы күүһү сүөһү аһылыгын бөлөмнөөбүнүгэ түмүөххэ!

Бийылгы ыарахан сайынга оттоһуунга кыттыбатах биир да киһи суох буолуохтаах! **Ким кыахтаах буолан баран сико ыттыбатаҕа атыы фондуттан оту бизнэртэн туттунуоҕа!** Оны биллиэннэ дьиэнэ сэрэтиэхха.

Партийнай уонна комсомольскай тэриллэлэр, нэйилиэктэр Советтара уонна бригадьыырдар хас биирдии бөҕүөлэкэ олоруоҕу дьоннору, уоппускалаахтары, оскуола оҕолорун уонна баастыйаанный үлэлээхтэри от үлэтигэр кытыннараргa Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун Байкалов аатынан совхозун Суола бөҕүөлэгин ненсоверлэрэ, дьиэ хаһаайкалара, уоппускаҕа сылдьаччылара уонна тэрэнээччилэрэ сүөһү аһылыгын бөлөмнөөбүнүгэ быһаччы кыттарга ыытарылларыгар эбии суһал дьаһалларын ылыахтаахтар!

ҮСҮҺҮНЭН, сүрүн мэссыйа сылдьар алаастарыгар от молотох үүмэҥүтүнэн, сорох звеноларга оттуур сардаҥа сотору бүтэриэн, **сүрүн болдоҥтону илии уонна уулаах сирдэри оттоһуунга уруохха.** Үлэ хаамыытыгар, күн-дьыл уларыйыытыттан көрөн үлэ тэрээһинин маневрдаан бириэмэни сүүйэр, үлэ оҥорон таһаарыытын үрдэтэр гынан сатабылаахтык уларытан иһиэхха.

Бригаадаҕа, хас биирдии звено маршруттаах сарыгар илии сиҥэ, уу ото хаалар буоллаҕына, оны народнай хонтуруол органнарынан бэрабиэркэлэтэн тутатына кыталанахтык гэмэлээн иһиэхха, **илии сиҥин хаалларбыт биригэдьиирдэри, звеноводтары материальнай эпизиэкэ тардыахха.**

Күнүгүү ардахтарга туоттаан хас биирдии звенону туһунан, илиинэн оттуур тэриллэриннэн хааччыйыахха. От ыйын 13 хонуттар ардахтар буоллулар, ол гынан баран дьыгынэн, ити наһаа өйүөннээх, уиньуктаах, үлэлиир улаханнык атахтыыр ардахтар буолбатахтар эҥ, ити кэпчаах сүүйтэрдибит оны учуоттыахха. Оскоруо атырдьах ыйын иккис анарыгар уонна оттон сэлгэны ардахтар буоллуннар, онно олорон бинардэлиитинэ гүөхтэн көрбүтүнэн матаыт, дьылка барбыт! **Онон күнүүгү хаһыннаах, улахан сиикгээх ардахтаах кэмнэргэ оттуурга билиҥиттэн нуруук бэлэм буолуохха,** хас биирдии отчут өйө-санаата итиннэхэ бас бардаҕынаҕаах!

Улахан ыҥамньыны от хаачыстыбатыгар уруохха. Оскоруо кэбиһиллибит оттор сытыйар буоллахтарына, оны звеноводтар сирэй эпизиэтиэхтэхтэр, дьэ ол иннинэ хас биирдии звено кэбиспит отун ардахтар кэпиллэриттэн кэрийэн туттыына оту сытыйыыт дьаһалы ылан иһиэхтээх.

Сорох сирдэргэ моой оттуттар бугуллаарын ыкса күүһү кэбиһээччилэр, итиннэ быйыл туоратан киниэлэрэ суоҕутуннуктаан, стоговолтаах тракторлары көрөн оту чэмчэтин, ҕутатына кэбиһэн иһиэхтэрэ.

ТӨРДҮҺҮНЭН, быйыл бүрдүн үүнүүтэ күнүгүнэ суох, онон уталыппакка **кэмбэйн кэнниттэн солоомоно кэбиһии ыытыллыахтаах,** итиннэхэ Ленин аатынан колхоз Одьулуунньаары участога бастаанный солоомоно кэбиһэр техниклаах звено тэрийбитэ биһиэхэ туоннаах. От үлэтигэр кыттыбакка сылдьар оскуола оҕолорунан сүөһү эбии аһылыгын ордук таба лабыктатын хомуйуута бастаанный звеноларыгар тэрийиэхха.

Оройуон кэнниттэн шефтээх тэриллэлэрин салайаччылара райсовет исполкомунан бэриллибит оттоһуун сорудахтарын толоруута оссо эбии дьаһалларынан ыытыахтаахтар, кэлэр сэтэгэр ыытыллыахтаах субуотунньуктарга тэрээһиннэхтэрин кыттыахтаахтар.

БЭСИЭННЭН, элэхтээх партийнай тэриллэлэр бу күннэргэ туох-баар ыытар **партийнай-тэрийэр, партийнай-итэр үлэлэрин сүрүн ис хоһоона сүөһү аһылыгын бөлөмнөөбүнүгэ тахсыбыт дьиксиниилэх балаһыанньаны туоратыыга, онно үлэһиттэри тутуу** бас бэриллэрэн ыытыллыахтаах.

Политтэрийээччилэр үлэлэрин күннэтэ хонтуруоллуохха, киниэлэрэ оттоһуун хаамыытын социалистическай куоталаһыы түмүктэрин сведениелэриннэн күннэтэ хааччыйыахха.

Хаһаайыстыбалар салайаччылара отчуттар, ордук ыраах баран оттуу сылдьар дьоннго солтоох үлэлиир усулуобуйаларын хааччыйыыга, оны туһаарыыга аһыллаллар мэдьүүлүлэр.

Урукку 1963—64 сс. оройуон сүөһү аһылыгын сүг-нурааннаан буоллаҕына кыайан оттоохтох сылларыттан, **ыаллыы оройуоннартан сир ылан оттоон от атыылаһан улахаҥнын кэмэлэһүнүгэр этиллибит.** Ити быйыл суох. Леня уоппуна Бүлүү сүннүгэр олорор ороспуоннарта от эсэ биһигиннээҕэр үүнэ-биэрэ, **балаһыанньалара эмиэ ыарахан.** Бу ыйы 7 күнүгэ диэри турбутунан биһиэхэ ыытыллыбыт оройуоннар быладаахтар оттоҕуна Аммо 11, Мэҥэ-Хаҥалас 13, Алексеевский 15, Уус-Алдан 19 бырыыпаа эрэ көбөстилэр. Эбии аһылыгы, кэбиһиэхтэрэ аны хантан да эбии булбаппыт. Онон байаатыны байаат хааччыныахтаахпыт.

Бу тыҥаһыныах кэмнэргэ барыы хаһаайыстыбалар салайаччылара, управляющайдар, бригадьиирдэр, партийнай тэриллэлэр секретардара уонна барыы коммунистар **балаһыанньа ыксаллаах** буолбутун туоратыыны туһ бэйэлэриттэн **одоброт-утуйбат хелобурдарынан,** тэрэппиннэрэ хамсатыллаҕынан, **дьону ыытта сирэй көрсэн үлэни тосту күүһүрдүүлэриннэн** эрэ ситиһиэхтэрэ.

Оройуон үлэлиир дьонноро! Оскоруо барыы оттоһуун балаһыанньата чахчы мараабытын дьиҥнээхтик ойдоотоҕаанан туруннахха, үйүн уонна кыталанах тымныыларын кыныгы сүөһү аһылыгын саппаһыы эбэхтик мунньунар түүтүгэр эрчимнээх эбии тэрээһини дьаһалларын ылахха, күох сэрбэйбитин барытын хомуйдахха, илии сиҥин, оту кыраны да хаалларбакка ыыдыы хомуйан ылахха, ыарахан балаһыанньатын тахсарга кыахтар биллиэн да баллар. Оҕо-сүрүта биһиэхэ эн бэйэбититтэн, хас биирдии үлэһиттэн, отчуттан тутулуктаах. Бу **дьиксиниилэх балаһыанньаҕа,** быллаһыктаах кэмнэргэ барыы хүүһү сүөһү аһылыгын бөлөмнөөбүнүгэ!

● ССРС ТӨРУТТЭММИТЭ 50 СЫЛЫГАР

МЕЩЕРА БҮГҮНҮГҮТЭ

«Туй тыа, кайыы айырбат бадараан, оборчо, кыраайы». Бу көҥө дойдутуттар, хаһан эрэ Мещераны маанык аттыыллара, 44 сылларыгыта—1928 сыл атырдьах ыйын 21 күнүгэр Нарлучь дэриэбинэ сэттэ дьаданы аанньалаах малым тэрээһини мунньахтарыгар Российскай Федерация ыырдьарыгар колхозтарыттан биирдэстэрэ тэриллибита. Саха олоҕу саҥа сиргэ сабыыраа быһаарыммыахтара. Коллективнай хаһаайыстыбаҕа аан Неновская тимир суол станцитын чутаһыгар хаалбыт ири талбыттара.

Гуо—Хрустальский оройуон Большевик колхоһа—биһиги Владимирский уобалас ортотуттан үс молуйуоҥ солкуобай дохуоттаах эбэх саалаах биир бастыҥ хаһаайыстыбата.

Колхоз иннин уһаайбата—биһиги тыа сиринээҕи толору онгоһуулаах бөҕүөлэк. Дьиэ ахсыытынан 3-4 хостоох, ванниилаах, телефониилаах, газ, водопровод, канализация киллэриллиннэ.

«Большевик» колхоз Үлэ Кыһыл Знамята орденынан наҕараадаламна.

СНИМОКТАРГА: үөһэ—колхоз гаһы үлэлэрэр станцията; аллара—колхоз иннин уһаайбатын уулуссата.

А. АКИМОВ фотота.
(ССТА фотохрониката).

ОРОЙУОН ХАҺААЙЫСТЫБАЛАРЫН СҮӨҺҮ ИИТИИТИГЭР 1972 СЫЛ

	Ыныах сүөһү				Ол иһигэр ыынах				Сылгы				Ол иһигэр бээ				Ыныах тэрээтэ		Ыныахс үөһү өлүүтэ		Ол иһигэр ньирэй	
	быдаан	туолла	%	1971 с. ±	быдаан	туолла	%	1971 с. ±	быдаан	туолла	%	1971 с. ±	быдаан	туолла	%	1971 с. ±	1971 с.	1972 с.	1971 с.	1972 с.	1971 с.	1972 с.
Ленин —	2469	2860	116,9	+49	1000	983	98,3	−3	2560	3263	127,5	+350	1240	1205	97,2	+35	687	704	146	135	108	81
Эристиин	4400	5399	122,7	−144	1810	1771	97,8	+23	2890	3709	128,3	+408	1450	1588	109,5	+179	1487	1476	137	205	83	117
алинин	1720	1958	113,8	−19	690	689	99,8	+13	840	1094	130,4	+65	420	418	99,5	+40	517	498	88	80	46	33
арл Маркс	1660	2141	129,0	+214	670	718	107,2	+68	660	792	120,0	+91	320	293	91,6	+7	536	666	61	67	34	42
буруускай	6860	7890	115,0	−34	2700	2506	92,8	+79	3870	4780	123,5	+331	1920	1836	95,6	+127	1951	1865	308	339	133	121
урдүнэн	17100	20248	118,4	+66	6870	6667	97,1	+183	10820	13638	126,0	+1245	5350	5340	99,8	+388	5178	5119	740	826	404	394

Репортаж

Оҕонньор отуутугар

Ийэ хотууруттан кэлэтин эхсуллуоут киэҥ аллаастаа киирэбит. Бүүлэ тыа „сабатыгар турар от отуу иҥиэр уонча үлэһит тогуруччу олорон аныы олорооруттар түбэһэбит. Эбэоолдьора совхоз кырдьаҕас рабочайа Алексей Афанасьевич саҥа кэлбит дьоҥу үөрэ-көтө көрсөр. Байэтэ даҕаны үгүс саҥалаах, кэпсэтиннэҥ кырдьаҕас буолан биэрэр. Биэрэ киэн быһыытынан нэйилиэк Советтыы исполкомун председателиттан Б. П. Башкеевтан туох сонун-туомас баарын ыйыталаһар. Биһиги хантан уонна туох соруктаах кэлбиппитин истэн, кэпсэтиһиини быһаччы үлэҕэ-хамнаска хайысхалыыр.

—Эйиги биһиги үлэбитин интэриэһиргээн кэлбит дьон буоллаххыт дии. Биһиэхэ, үлэ дьонугар, биримэ—кыһыл комус. Бу түөрттүүргү аҕылыкпыт. Кизһэ оттун 8 чааска диэри ходуһаттан тахсыбаппыт, оттон сарсыарда үлэбитин эмиэ 8 чаастан саҕалыыбыт. Байэбиини өнүөбут. Урукку оттуттан бостуугуйан үлэлиир этим. Ол сылдьан оҕолор наар сылдьыылара үлэҕэ-хамнаска улахан охсуулаах, биримэлэрин солуута суохха үгүстүк сүтэрэллэр, туран-олорон биэрбэттэр, эльбэх буоланнар өөнньууну-көрү ордук туталлар диэн саанаҕа кэлбитим. Онтон кыһыйан былырыыгытыттан ыла бэйэ көрөн истэн, буойан-хаайан үлэлэтэргэ ордук буолсу дии саанаммыт, оҕолор звеноларын тэрийэн үлэлэтэбин. Аны сылга ыраммыт сорукпутун толорбуппут. —диир звеновод А. А. Аннитов.

Оҕонньор быйыл сэтта үөнүс хаара. Ол эрээри туттан-хаптан сылдьыыгытыгар, үлэтигэр даҕаны эрукку тоҕоостон ыһыкта ыраак. Ыйыл эмиэ үөрэнээччилэр звеноларын салайар. Киниэхэ 900 центнер от бэлэхтиир быдаанналаахтар. Онуу дьонуут өссө аҕара дайбаан 1100 центнери оттуурга үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни ылыыр туран, отделениеҕа социалистическай куоталаһыыны көбүлээн ыытарыы таһаарбыттара. Бу звено составыгар былырыыгыттан үлэлиир Алеша Гоша, Гриша Аммаатчыт (Алексей Афанасьевич оҕолоро), Ганя Макаров, Юра Коркин уонна быйыл саҥа кэлбит Вася Макаров, Гоша Иннокентьев, Вова Макаров, Алеша Говоров киирэллэр. Киниэхэ ордук буолуо дии саанаммыт, оҕолор звеноларын тэрийэн үлэлэтэбин. Аны сылга ыраммыт сорукпутун толорбуппут. —диир звеновод А. А. Аннитов.

Оҕонньор быйыл сэтта үөнүс хаара. Ол эрээри туттан-хаптан сылдьыыгытыгар, үлэтигэр даҕаны эрукку тоҕоостон ыһыкта ыраак. Ыйыл эмиэ үөрэнээччилэр звеноларын салайар. Киниэхэ 900 центнер от бэлэхтиир быдаанналаахтар. Онуу дьонуут өссө аҕара дайбаан 1100 центнери оттуурга үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэни ылыыр туран, отделениеҕа социалистическай куоталаһыыны көбүлээн ыытарыы таһаарбыттара. Бу звено составыгар былырыыгыттан үлэлиир Алеша,

„ВЕНЕРА-8“ ВЕНЕРАҐА

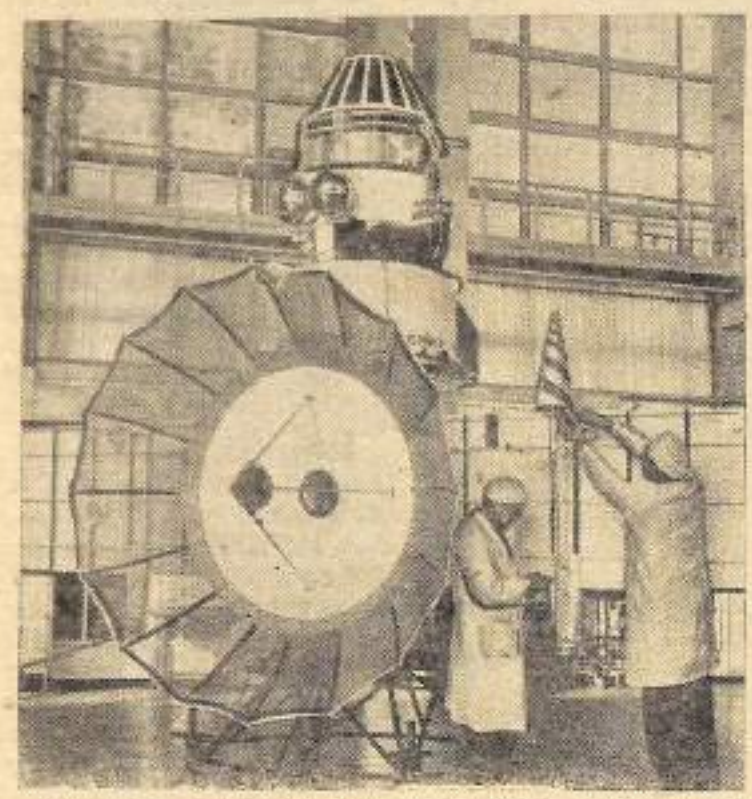

Планеталар иннэ ардыларыгар автоматическай «Венера-8» станция 117 сутуруккаа 900-гэн такса молуйуон километры котон таайан Венера Күнүгэр сыгдаҕыллыбыт отчугар аан маннай эрэлээхтик сымнаҕастык олорбо.

Венераҕа Советскай Социалистическай Республикалар Союзуларын коруттэлэрэ Владимир Ильич Ленин аатынан Государственнай премия уонна ССРС Государственнай премиятэ обуулаах ааммалар тиэрдиллиннилэр.

Венераҕа парашютунан тустут түөр аппарат намтаабыт кэмнэр уонна олорбутун кэмэ 30 мүнүүтэ эстэтиэр кэмнэх турдорулларбыт научнай аппаратура хомуйуллан атмосфераны ирэтиллиэ аппарат олорбут миэстэлэрэ планета урут арааттан чинчийиллэр ыытыллыннылар. Онуоха ылыллыбыт баллаайдар Сүрэх бэриллиннилэр. Кинилэр улэлэн научнай суолталаахтар.

СПИМОККА: монтажлыыр-бэрэбиэлэлэр сымаҕа станцияны таҥыы кэмнэрэ.

ССТА фотота.

—Биһиги бастыҥ ыырэй интэччилэрбититтэн Мария Ильична туһунан ыырэйдэрэ аҥыыт ыйта суукканаа ортотуунан 990 грамм эбиллиилэрин ситиспэт,—диэн Хэнтэйдэтээҕи бириигэдэ бириигэдьиирэ Петр Петрович Платонов.

Мария Ильична хас биирдии ыырэйдэрэ суукканаа 990 грамм эбиллибит буоллахтарына, ол аата күүн аайы 39,6 килограмм улаатыыттар. Оччоҕо бириигэ ыырэй ортотуунан отут хонукка 29,7 килограмм үөскүт. Онтон Мария Ильична 40 ыырэйдэриттэн от ыйыгар 118,8 килограмм от колхозка бэрэ киирбит. Майыык кордоруу ыйаанылаах үлэ түмүгүгэр ситиннилэр.

Н. И. Харитонова Тэатта үрэх сиэнньүгэр 40 ыырэйдэрин көрөр-харайар.

Бу бириигэдэ ыырэй интэччита Елена Гавриильевна Собакина 42 ыырэйдэрэ суукканаа 770 грамм улаатыыттар.

Кинилэр дьоҕолэрэ Т. Г. Карпова сороҕу 20 ыырэйдэрэ суукканаа 660 грамм эбиллибиттэр.

Онон Эрилик Эристиин аатынан колхоз Хэнтэйдэтээҕи бириигэдэтин ыырэй интэччилэрин уеһэй улэлэрин түмүгүнэн 275 ыырэйдэрэ суукканаа эбиллиилэрэ 700 грамм буолбут.

Ыаллаах олорор Хаҥаар бириигэдэтин ыырэй интэччита Иван Николаевич Диодоров 40 ыырэйдэрэ суукканаа 795 грамм эбиллибиттэр. Кини Сэтэ Торбос диэн саймыкка ыырэйдэрин тутар. Онтон Калтэгэй сайылыгын ыырэй интэччита Ф. Н. Григорьева 30 ыырэйдэрэ суукканаа 517 грамм эбиллиилэрин ситиспит.

Колхоз икки бириигэдэтин ыырэй интэччилэрэ эбилэйдар инэстэриигэр эссо үчүгэйдик улэлиир соруктаахтар.

Д. ГАВРИЛЬЕВ.

СУУККАҐА ЭБИЛЛИИ—990 ГРАММ

Быйыл эмиэ бүтэй туталлар

Г. М. Степанов аҥыыт сыл үөпкүскэтын кэмигэр сайын торообут-үөскэбит сиропэр—совхоз Болтенготоонду отделениетыгар тахсан остоолбо бүтэй тутуутуттар үлэлэппиттэ. Кини совхоз кырдьарас рабочайа, Петр Кузьминыын уонна Чурапчы орто оскуолатыгар үөрэнэр бэйэтин оҕолорунуун Кесэлгинэ Гонгалыын үс километр устааах сайа остоолбо бүтэй туппуттара.

Быйыл эмиэ эдэр Степановтар Советскай Армиятыгар сулуустаахтан кэлбит убайдара Михаилыын үчүө буолан бүтэй тутуутуттар үлэлии сылдьаллар. Кинилэр түөрт километрдаах сайа остоолбо бүтэйи тутарга соруктаммыттара. Оку тоҕоостоох ийиэ убайдыы-быраатыылар дьулуурдаахтык үлэлиилэр.

Е. КОЖУРОВ.

БАЯН УЛЭЛЭҺЭРГЭ УУСТУК...

Музыканы таптааччыларга

Бирэ эмэ баяны тэлгэнэ быыстыбат ньуччча сайыннаҕа бэрэ буолуо дуо? Бирэ да бириинчилэрэ кинитэ суох сатаммат. Кини дьиэрэйдэрэ дьиэ-кэргэн үөрүүтүгэр-көтүүтүгэр, куулуннарыа, концертнай анаалыстарыа...

Быйыл бу дойдуга инструмент айылгыбыта сүүс сылын туолла. Туох маастара П.П. Белобородов сибэт аан бастакы ацыйах хуоластаах тирии хорҥуоскаҕа биллиэхтэ үрдүк кыаллыстаах дьиэттэр инструменнэрэ кубулуйуор диэри бүтүн үйэ барда. Хаанык бөҕөрөр айымнылары толороро уурбут-туппут кудрук туһугай баяны бэйэтин эмиэрэй, дуоҕаны дэлэйтэр кэрэ дордоотин молуйуоҕуттан дьон кутаммыт тутта.

Икки, үс, түөрт куоластаах, роялы уонна уаҥсон тардыылаах—биллиҥ баяны көрүүгэ, ааҕыыта олус үчүс. Олор буна барыы туспа үөрүйэлэр. Бу дьиэти инструмент саҥа көрүүгэ айыы, кинилэн салгыы туоннарыы—үчүс кэҥэ сиэмэр, эмиэ дьиэлэрэ буолбатах. Онтон сэдэх дьоҥтон биирдэстэрэ Николай Алексеевич Косоруковтаата музыканнарга кинитин биллэр.

Кинини кытаны биһиги Москваҕа музыкальнай инструменнэр экспериментальнай фабрикаларын мастерскойуттар көрсүбүппүт.

—Баян—мин таптыыр инструменым,—диэр Николай Алексеевич,—кырдьык, кини барыы хаачыстыбалаах көрөр да, итэҕэйэ эмиэ суох буолбатах. Олортон саамай кыаллабыгайа, онос саныырга олутуччаа да ньиэ,—кини дордоото. Онуоннорбуохха сөп диэн саныыбын. Баян дордоонун пардиис-кэрэнис улаарыйан ньиэнэ чуолкай, баай уонна кинэ буолуохтаах. Дьиэгэр, бу уонна ахтыылар Белобородов сүүс сылларыгар хорҥуоскаҕа тиэрэ сылдьыбыта эрэ, ол түмүгэр сытчах инструмент көрүнэ эрэ ааҥнаабыта. Оттотоҕуна кинини объектив, бука, биллиҥ баччаалаах үүс идэтийбит да, ньиэнэ таптаччы музыканнар да кинэ биллиҥнэрин ыныах тиэрэрэллэрбит баяны туһунан толкуйдаабатаҕа буолуо. Суох да диэбит ньиэ, бу дьиэлээх инструмент! Регистры боттан—турбо, иккиэн боттан—флейта. Итэ кудрук уонна иккиэ ааҥнаа дордоон, эмиэ бэйэ-бэйэлэрин ыытары сатаан дьоруоттэ-ньиэлэрэ.

Николай Алексеевич ченумча тохтуу түөр. • Кини ачыкыгын кудрат дьиэтээх көрүү алаҥ ыныр аанар.

—Эйиги гобой-баян эбэтэр кларнет-баян диэнэлэрэ кэтиннэ дуо?

Маастар баттаммалаах мунньуттар тиийэн баяннаа маарыннаныыр эрэлэрэ атын көрүнэлээх инструменнары ылаттыыр. Маныаха фабрика кылаабынай конструктора В. А. Жадаев бу талаанныах маастар оссо 1950 сылдаахха чуор куоластаах баяны айыы ньиэ свидетельство ылбыгын кэнсиэр. Онтон ыхата кини кларнет-баян, гобой-баян, фагот-баян, о.д.а. баяны ацыс саҥа көрүүгэ айбыт.

Онтон В. А. Жадаев уонна П. А. Косоруков ыксалаҥа олорунан кэпэллэр. Кылаабынай конструктор кинитигэр саҥа тиэрэрэллэрбит куоластаах 12 дордоонноох баяны, онтон Николай Алексеевич бэйэтин кларнет-баяны ылаллар. Кинилэр П. Чайковскай «Кубалаах куолуттан» быйа тардыыны ооннооох бараллар. Косоруков ньиэннэн хайдах эрэ ураты олус кытаанах, биэ. Кини омос юрүүгэ көҥүүчүк, инстибит кудрук юстор ааннарга маанна кэлэн иэнэс, сымса, түргэн буолан хаалаллар эбит. Дордоон баяны айаччыны бэйэтигэр тардар охсон ылла. Кини бэйэтин оҕото хайдах тыынарын, кини куоластара дьыраҥнаннарын ньиэлиин сөгүмэр кудрук буолла.

Моккуоро суох И. Косоруков инструмента коннорду баяннан тиэнилээх, кэтэтэх этэ.

—Дьылла барыта дордоон таҥнарар комератыгар,—диэн быһаарар Николай Алексеевич.

—Коннорду баяннаа ол бары куоластыгар бинр, онтон маннаа, миэнигэр, хас куолас ахсын туспа...

—Косоруков баяннара хаанна баҕарар кинэгинэ бинирэнэллэр,—диэн кэпсиир кылаабынай конструктор. —Кини баян алта уонтан тахса көрүүгүн оногдо уонна биллиҥ Украинскай капелла саҥалыы толоро сылдьар.

—Эн бу мин инструменым кэлин хайдах буолуо диэн саныыгын?—Косоруковтан ыйытабын.

—Сотору чочу маннык буолуо диэхпин билбаппын, ол эрэрэ, баҕар, ацыс баяным «биргэ түмсүохтэрэ». Оччоҕо бинр баяннат ааннаргэр бүтүн ансамбльтан да хаалыыбат уонуган инструмент биирдэ ооннуоҕа.

В. ЛИДИН, ССТА корр.

Кытаанахха автомашина наада

Совхоз Кыллаахтааҕы отделениетыгар автомашина суох буолан алохтоохтор бөрт эрэйи коробут. Оннооҕор ханныктаах да наадаҕа кэлэрэ-барарга улаханнык мөҥүүгүрбэт.

Маныаха ордук отделение ыраах бириигэлэр Арылаах үүгэ күүмэйдэйи көрсөр. Манна кэйи марыйдаҕына оройуон кинигэр кэлэрэр наада тыроэктэргэ барар сир баҕана үүтэ, кэлэр сир кэлии үүтэ буола түөр.

Иннинитин отделение салаатата совхоз дирэктиэтигэр туруорсан бэйэтэ бас билэр автомашиналанара хайдах да наада.

Е. СЫРОМЯТНИКОВ.

Бүгүн ханнык кинэзний?

Биһиги оройуон кинигэр «Сельхозтехника» тэтэрааттар олороччулар, кинэзии көрүүгэ үгүстүк эрэйдэнэбит—кэлэччитэн-барааччыттан Культура дьиэтигэр бүгүн ханнык кинэ буоларын быһа туоһулаһан тахсыбыт. Биһиэхэ эрэ бырыытыгар кинэ биллэриитин көрө үөгүөр тумулга тэбиэн тиийэргэ дэбигис буолбат.

Онон биһиэхэ «Сельхозтехника» маарыныыны таҥыгар Культура дьиэтигэр көстүохтээх кинэ биллэриитин ыйыар тоҕо кыаллыбатый?

С. ПАВЛОВ.

Редакторы солбуйаччы А. Г. ТУРАНТАЕВ.

Чурапчытааҕы оҕо спортивнай оскуолата 1972—73 сс. үөрэх дьылыгар ковул туһугу отделениетыгар 6—7—8—9 кылаастарга үөрэнэччиларын ылар. Оскуолаҕа киирэн баҕыыахтар атырдьах ыйын 25 күнүгэр диэри маннык документтаннар оскуола администрациятыгар киллэрэргитигэр: тороҕуо туһунан свидетельство (дьиэнээҥ), дорообуйа туругар испараапка, характеристика, личнай дьыала, сабыдыалаах.

Оскуола администрацията.

Курбан уонна тыаллаах күннэргэ бары отчуттар, тыаҕа улаатааччылар, сир ньиэн хомуйаччылар, сыпыйалаччылары атаараччылар хатыҥаҕа, ойуурга уоттан сэрэхтээх буохаргытын умуннуоҥ!

ЛЕСХОЗ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Сэрэдиэ ПОЧТАТЫТТАН

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с. Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—9-13-95, отделлар—9-14-95, уоскай—9-15-05.

«Саҥа олох» («Новая жизнь»)— орган Чурапчинского райкома КПСС и райсовета депутатов трудящихся Якутской АССР

Сакаайыы №-рэ 96 Чурапчинская районная типография, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 12 Тираж 2500.